

Efeziërs 5: 1-33

Opbouw

Het vijfde hoofdstuk van de Efeziërs brief is een verdere uitwerking van het meer praktische gedeelte van deze brief aan de gemeente in Efeze. We zagen reeds dat dit onder te verdelen is in twee gedeeltes. Het eerste tot vs. 21 spreekt over het elkaar onderdanig zijn en vanaf vs. 22 tot en met 33 wordt gesproken over het huwelijk. In de overgang van het eerste thema naar het tweede komt de dimensie van lofprijzing en dankbaarheid sterk naar voren. Als thema's willen we vooral stil staan bij onze levensstijl ten aanzien van seksualiteit en materiële zaken, tijd als onderdeel van geestelijke strijd en de verhouding man/vrouw in het huwelijk, als een afschaduwing van de band van Christus met de gemeente.

In dit hoofdstuk wordt gezag en autoriteit verbonden met het kinschap. In vs. 1 lezen we over Gods bedoeling met ons: "Geliefde kinderen". Vs. 6 laat ons zien dat er "kinderen der ongehoorzaamheid" zijn en vs. 8 maakt duidelijk dat wij "kinderen des lichts" zijn. Het zich onderwerpen wordt in een vrij sterke vorm uitgedrukt. Het begrip kinderen is echter niet zozeer gebruikt in de betekenis van jong en onvolwassen, maar van afstammelingen, zonen en/of leerlingen.

In deze is het van groot belang dat we ons terdege realiseren dat de adviezen die Paulus aanreikt niet in de eerste plaats cultureel bepaald zijn, maar hun wortels hebben in de scheppingsordeningen die God gegeven heeft. Wellicht dat sommige passages over het mannelijk gezag in onze tijd wat minder goed begrepen worden en zelfs grote weerstand oproepen. Dit past in een algemeen beeld waarin gezag en autoriteit niet van zelfsprekend zijn. We kunnen echter niet op grond van sociologisch bepaalde normen de bijbel interpreteren, maar slechts vanuit het diepe besef dat God zelf hierin de grondslagen geeft voor het menselijk leven.

Exegese

1. *Weest dan navolgers(a) Gods, als geliefde(b) kinderen(c),*

- a. 3402 mimites, volgeling, imitator, (mime-speler)
- b. 27 agapetos, geliefde, favoriete, teder beminden
- c. 5043 teknon, kinderen, zonen, leerlingen

Wanneer we Christus navolgen, dan begint het met te doen zoals Hij de dingen deed. Dit betekent dat we nauwkeurig onderzoeken hoe Hij de dingen deed. We mogen daarvoor putten uit de Evangelieën, maar ook uit de uitwerking die we zien in de brieven en het boek Handelingen. Christus is onze identificatie-figuur. Zoals schoolkinderen een leraar na-apen in zijn gedrag, zo mogen we Christus na doen. In dat proces lopen we tegen onze grenzen aan en daarin gaat Hij ons door de Heilige Geest bekrachtigen. Let er op dat het geen gebod is, maar een uitdaging.

2. *en wandelt(a) in de liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft overgegeven(b) als offergave(c) en slachtoffer(d), God tot een welriekende reuk(e).*

- a. 4043 peripateo, wandelen, leven(stijl)
- b. 3860 paradidomi, geven, overleveren, toewijden
- c. 4376 prosphora, offer, opoffering
- d. 2378 thusia, offer, slachtoffer
- e. 2175 euodia, welriekende reuk,

Belangrijk is voortdurend in dit hoofdstuk over de liefde gesproken wordt in de betekenis van agapè, de opofferende liefde. In dit vers begint Paulus met het invulling geven aan onze levenswandel. Er worden in dit hoofdstuk vier belangrijke aspecten genoemd, waar wij in mogen wandelen vanuit de

navolging van Christus:

1. de wandel in de liefde
2. de wandel in overgave of toewijding
3. de wandel in het licht
4. de wandel in wijsheid

Deze vier elementen vormen de basis voor een steeds meer volwassen wordende christen.

3. Maar van hoererij(a) en allerlei onreinheid(b) of hebzucht(c) mag onder u zelfs(d) geen sprake zijn, zoals het heiligen betaamt(e),

- a. 4202, porneia, ontucht, (sexueel / geestelijk)
- b. 167, akatharsia, onreinheid (lichamelijk / geestelijk)
- c. 4124 pleonexia, hebzucht, gretigheid, gierigheid
- d. 3366 mede, niet, niet een keer
- e. 4241 prepo, betamen, gepast zijn, uitblinken

Het griekse begrip porneia drukt het gehele beeld van de illegale sexualiteit uit. Maar het reikt ook dieper, omdat het niet alleen de fysieke aspecten omvat, maar ook de geestelijke en emotionele. Opmerkelijk is dat in deze opsomming ontucht, onreinheid en gierigheid in één adem genoemd worden. Heiligen behoren daar niet één keer ruimte aan te bieden in hun streven om uit te blinken in heiligheid. Wat betreft de gierigheid geeft vs. 5 nog een duidelijker beeld: het is afgoderij! Paulus noemt enkele aanvalsgebieden in dit gedeelte. Hij begint met onreine sexualiteit en materialisme, maar gaat in de volgende verzen nog wat dieper door op enkele zaken.

4. en evenmin van onwelgevoeglijkheid(a) en zotte(b) of losse(c) taal, die geen pas geven(d), doch veeleer van dankzegging(e).

- a. 151 aischrotes, obscene, vuile
- b. 3473 morologia, gekke praat
- c. 2160 eutrapelia, gekheid maken, grofheid, vuilbekkerij
- d. 433 aneko, passend, geschikt
- e. 2169 eucharistia, dankzegging, (eucharistie)

Om de christenen te beschermen tegen onreinheid en materialisme, maakt Paulus duidelijk dat dit je leven binnenkomt door obsceniteiten, grofheden, vuilbekkerij en allerlei gekheid. Ook voor christenen is het belangrijk om in de humor zuiver te blijven en alle "schuine" moppen etc. te weren in ons midden. Passend is een houding van dankzegging. Een negatieve gezindheid trekt ook allerlei problemen aan. Met waardering spreken over andere mensen, beschermt u tegen roddelpraat.

5. Want hiervan moet gij doordrongen(a) zijn, dat in geen(b) geval een hoereerder(c), onreine(d) of geldgierige(e), dat is een afgodendienaar(f), erfdeel(g) heeft in het Koninkrijk(h) van Christus en God.

- a. 1097 ginosko, weten, begrijpen, doorhebben
- b. 3756 ou, nee, niet, (absoluut negatief)
- c. 4205 pornos, mannelijke prostituée, overspeler (m)
- d. 169 akathartos, onrein, dwaas (onrein in gedachten en leven)
- e. 4123 pleonektes, hebzuchtige, gierige, afgunstige
- f. 1496 eidolatres, afgodendienaar,
- g. 2817 kleronomia, erfenis, erfdeel
- h. 932 basileia, koninkrijk, regering van Christus

De ernst van de situatie is namelijk dat mensen die in overspel leven, in de prostitutie werken, onrein leven in hun denken en handelen, gierig zijn en dus ook afgodendienaren zijn, geen erfdeel hebben in het koninkrijk van Christus en God. Na onze bekering is er een weg te gaan van heiliging, omdat we

anders ons zelf buitensluiten van het Koninkrijksleven. Het reddingsplan van God is zeker niet gebaseerd op een eenmalige keuze voor Christus, zonder enige consequenties. God houdt ons verantwoordelijk voor onze daden ook na onze bekering. Door te noemen dat het het Koninkrijk van Christus en God is, wordt bedoeld op het Koninkrijk van na de oordeelsdag, waarin Christus het koningschap zal overdragen aan de Vader en Zich aan Hem zal onderwerpen. (1 Cor. 15:28)

6. *Laat niemand u misleiden(a) met drogredenen(b), want door zulke dingen(c) komt de toorn(d) Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid(e).*

- a. 538 apatao, misleiden, voor de gek houden
- b. 2756 kenos, leeg, ijdel, zinloos, verwijderd van de waarheid
- c. 5023 tauta, deze dingen, deze
- d. 3706 orge, toorn, boosheid
- e. 543 apeitheia, ongeloof, ongehoorzaamheid

Gewaarschuwd wordt tegen het lege gepraat, wat vele mensen in verleiding brengt. Steeds weer opnieuw is er de misleider die mensen af probeert te houden van de waarheid. Hoe in de waarheid te wandelen komt in de volgende verzen ter sprake.

7. *Doet(a) dan niet met hen mede(b).*

- a. 1096 ginomai, doen, wees vervuld van
- b. 4830 summetochos, deelnemers, samenwerken met,

Als christenen mogen we niet met de wereld mee doen, ons er ook niet door laten vervullen, en we kunnen er ook niet mee samenwerken. Heel belangrijk is dat we geen ongelijk span vormen met niet-christenen. Dit kan betrekking hebben op het huwelijk (twee geloven op een kussen, daar.....), maar ook op zakelijke compagnonschappen en het samenwerken tussen organisaties. We dienen ons onbesmet te bewaren van de wereld. Het gevaar van syncretisme (vermenging van verschillende godsdiensten) ligt altijd op de loer.

8. *Want gij waart vroeger duisternis(a), maar thans zijt gij licht in den Here; wandelt(b) als kinderen(c) des lichts(d),*

- a. 4655 skotos, duisternis, onwetendheid,
- b. 4043 peripateo, wandelen, leven(stijl)
- c. 5043 teknon, kinderen, zonen, leerlingen
- d. 5457 phos, licht, vuur, schijnen, bekend maken

Spreekwoorden 4:18 zegt: Maar het pad der rechtvaardigen is als het glanzende morgenlicht, dat steeds helderder straalt tot de volle dag. Christenen worden steeds helderder in hun zich op de wereld en de mensen om hun heen. Vaagheid, als summum van geestelijkheid voor sommigen, is de bijbel vreemd.

9. *- want de vrucht(a) des lichts(b) bestaat in louter goedheid(c) en gerechtigheid(d) en waarheid(e)-*

- a. 2590 karpos, vrucht, gevolg
- b. 4151 pneumatos, geest, heilige Geest
- c. 19 agathosune, goedheid, oprechtheid
- d. 1343 dikaiosune, rechtvaardigheid, integriteit
- e. 225 aletheia, waarheid,

Letterlijk staat hier "de vrucht van de Geest". Samenvattend zou men dit integriteit mogen noemen. Niet alleen naar buiten toe, maar juist en vooral ook innerlijk integer. Een genuanceerder beeld van de vrucht van de Geest treffen we aan in Gal. 5:22. Belangrijk is dat de basis van het werk van de Geest bestaat uit integriteit in het handelen. Geen enkel opportunisten en zucht naar eigen belang. De zuiverheid in het handelen door Gods Geest wordt ook getoond in deze soms wat vergeten "vrucht".

10. *en toetst(a) wat den Here welbehagelijk(b) is.*

- a. 1381 dokimazo, beproeven, toetsen, testen
- b. 2101 euarestos, aanvaardbaar, welbehaaglijk

Beproof de dingen of ze goed zijn, alvorens er mee te beginnen. Teveel christenen komen te laat tot de conclusie dat ze op een verkeerd spoor zitten, maar een eenvoudig onderzoek vooraf in het woord van God zou hen al geholpen hebben om de waarheid te ontdekken.

11. *En neemt geen deel(a) aan de onvruchtbare(b) werken der duisternis, maar ontmaskert(c) ze veeleer,*

- a. 4790 sugkoinoneo, deelnemer in, gemeenschap hebben,
- b. 175 akarpos, zonder vrucht, onvruchtbaar, teleurstellend
- c. 1651 elegcho, terechtwijzen, weerstaan, berispen

We mogen geen gemeenschap hebben met het kwaad en de steeds weer opnieuw teleurstellende activiteiten vanuit de duisternis. We mogen deze activiteiten weerstaan. (Jac. 4: 7) Het gaat hier dus om onderscheiding der geesten en het aanspreken van deze machten in de geestelijke strijd.

12. *want het is zelfs schandelijk(a) om te noemen(b), wat heimelijk(c) door hen wordt verricht(d);*

- a. 149 aischron, schande, onwaardig, slecht
- b. 3004 lego, zeggen, spreken, onderwijzen
- c. 2931 kruphe, in het geheim, geheimzinnig
- d. 1096 ginomai, doen, verrichten (handeling), vervuld zijn

We moeten niet met veel gevoel voor sensatie de werken der duisternis uitspinnen. Als we er tegen op lopen dan moeten we het aanspreken, maar voor de rest is de aandacht op andere en belangrijkere zaken gericht. Satan is uit op aanbidding. Alle eer is voor hem welkom. Luther gaf aan dat enige humor (relativering) een belangrijke wapen is in de geestelijke strijd.

13. *maar als dat alles door het licht(a) ontmaskerd(b) wordt, komt het aan den dag; want al wat aan den dag komt is licht.*

- a. 5457 phos, licht, vuur, schijnen, bekend maken.
- b. 5316 phaino, verschijnen, in het licht brengen, tonen

Wanneer de duisternis in het licht is gekomen, wordt ook de geestelijke wereld daarachter zichtbaar en haar doeleinden. De "engel des lichts" wordt openbaar en kan onschadelijk gemaakt worden.

14. *Daarom heet(a) het: Ontwaak(b), gij die slaapt(c), en sta op(d) uit de doden, en Christus zal over u lichten(e).*

- a. 3004 lego, zeggen, spreken, onderwijzen
- b. 1453 egeiro, oprijzen, wakker worden
- c. 2518 katheudo, slapen, euphemisme voor dood zijn
- d. 450 anistemi, op staan, "in aktie komen"
- e. 2017 epiphauo, licht schijnen op

Dit citaat uit Jesaja 60:1 geeft ook de "geestelijke doodsstaat" van de mens aan. We kunnen echter in actie gaan komen, omdat Christus voor ons uit gegaan is in de strijd door Zijn opstanding uit de doden. We mogen gaan staan in de werken die Hij tevoren reeds bereid heeft (Efez. 2:10).

15. *Ziet(a) dus nauwlettend(b) toe, hoe gij wandelt(c), niet als onwijzen(d), doch als wijzen(e),*

- a. 991 blepo, zien, kijken naar, acht slaan op
- b. 199 akribos, nauwkeurig, perfect, voorzichtig
- c. 4043 peripateo, wandelen, leven(stijl)
- d. 781 asophos, onwijs, dwaas,

e. 4680 sophos, wijs, wijsheid

Christen-leven streeft niet naar de grauwe middelmaat, maar is gericht op het nauwkeurig achtslaan op onze levensstijl, hoe wij daarin wandelen. We moeten daarin op ons zelf toezien. Dan hebben we onze handen al vol! De maat is "excellentie" op alle levensgebieden. De gemeente moet worden 'zonder vlek en zonder rimpel'.

16. *u de gelegenheid(a) ten nutte(b) makende, want de dagen(c) zijn kwaad(d).*

- a. 2540 kairos, tijd, gelegenheid, mogelijkheid, juiste tijd
- b. 1805 exagorazo, vrij zetten, verlossen, bevrijden
- c. 2250 hemera, dagen, tijden
- d. 4190 poneros, kwaad, slecht, vol moeite, zonder uitzicht

De SV vertaalt hier "de tijd uitkopen". Toch is het nog iets sterker. We moeten onze tijd vrijzetten, verlossen uit de zinloosheid van de dagelijkse sleur. Dit vrijzetten van onze tijd is een geestelijke strijd apart! Rom 8:20 laat ons zien dat de schepping onderworpen is aan de vruchteloosheid. De vloek van de zonde, heeft teweeg gebracht dat de aarde nooit haar volle vrucht zal brengen. Toch heeft God de 'kosmos' met Zichzelf verzoend, door het offer van Christus. Daarom kan een christen door deze vruchteloosheid heenbreken. De vloek is weggedaan. Door voorbede en geestelijke strijd zijn vele christenen in staat het onmogelijke te doen. Hun leven stijgt zelfs boven het verklaringsniveau uit van planning en een gezond levensritme. God verleent kracht aan hun handelen.

17. *Weest daarom niet onverstandig(a), maar tracht te verstaan(b), wat de wil(c) des Heren is.*

- a. 878 aphron, dwaas, onwijs, zonder overleg
- b. 4920 suniemi, begrijpen, verstandig zijn, bij elkaar brengen
- c. 2307 thelema, wil, verlangen, vreugde

Alleen regelmatige studie van Gods gehele Woord zal ons helpen de wil van God te verstaan. Onttrokken worden aan de vruchteloosheid betekent ook dat men gaat handelen volgens Gods principes die leven en overvloed zijn.

18. *En bedrinkt(a) u niet aan wijn(b), waarin bandeloosheid(c) is, maar wordt vervuld(d) met den Geest,*

- a. 3182 methusko, dronken worden, onder invloed raken
- b. 3631 oinos, wijn
- c. 810 asotia, verdoemd, losbandigheid, verkwisting, excessen
- d. 4137 pleroo, vervuld, vol zijn van

Laat u door niets verdoeven, kom ook niet onder invloed van wijn, waardoor er veroordeling komt door anderen over u, excessen ontstaan en er dingen gebeuren waar u later spijt van hebt. Wees vol van de Geest. Ook hier weer de voortgaande vervulling, die niet ophoudt.

19. *en spreekt(a) onder elkander(b) in psalmen(c), lofzangen(d) en geestelijke(e) liederen(f), en zingt(g) en jubelt(h) den Here van harte(i),*

- a. 2980 laleo, spreken, zeggen, vertellen, preken
- b. 1437 heautou, zichzelf, jezelf, onder elkaar
- c. 5568 psalmos, psalmen, aanslaan van een snaarinstrument
- d. 5215 humnos, een lied tot eer van God, helden, heilig lied
- e. 4152 pneumatikos, geestelijk. 5603 ode, lied, ode, zang
- g. 103 ado, zingen tot eer van iemand
- h. 5567 spallo, zingen, psalmen zingen, melodie maken
- i. 2588 kardia, hart

In ons spreken, onze verhalen, dat wat wij elkaar en ons zelf te zeggen hebben, moeten we het

accent leggen op de verheerlijking van God. Het moet vanuit ons hart komen, wanneer we lofprijzen en aanbidden. Deze aanbedding en lofprijzing wordt beoefend (we kunnen alleen door oefening een snaarinstrument bespelen) door opmerkzaam te zijn (de juiste klank moeten we gaan ontdekken) op de grote daden Gods, en geïnspireerd door de Geest van God, mogen we melodieën maken en teksten ontwikkelen waardoor de grootheid van God getoond wordt.

20. *dankt(a) te allen tijde(b) in den naam(c) van onzen Here Jezus Christus God, den Vader,*

- a. 2168 eucharistieo, dank geven, dank tonen
- b. 3842 pantote, altijd, ten alle tijde
- c. 3689 onoma, naam, in naam

Het gaat niet alleen om onze dank uitspreken, maar we mogen onze dank ook tonen. Er is altijd een reden om dankbaar te zijn. De lofprijzing richt zich niet op mensen, maar op God!

21. *voor alles(a) en weest elkander(b) onderdanig(c) in de vreze(d) van Christus.*

- a. 3956 pas, alle, alle dingen
- b. 240 allelon, elkaar, met elkaar
- c. 5293 hupotassa, zich onderwerpen, onder anderen stellen
- d. 5401 phobos, vreze, angst,

De dankbaarheid richt zich op alle dingen. Niet alleen de leuke en aardige zaken die op ons afkomen. God geeft ons in de vreugdevolle dingen, de kracht om het lijden te doorstaan.

22. *Vrouwen(a), weest aan uw man(b) onderdanig(c) als aan(d) den Here(e),*

- a. 1135 gune, vrouw, huisvrouw
- b. 435 aner, man, echtgenoot
- c. 5293 hupotassa, zich onderwerpen, onder anderen stellen
- d. 5613 as, als, als was het
- e. 2962 kurios, Heer, meester, tot wie wij behoren

In de volgende teksten over het onderdanig zijn van vrouwen aan hun man, wordt consequent het woordgebruik geharmoniseerd, wanneer het mysterie van de verhouding van Christus tot Zijn gemeente wordt uitgewerkt. De uitspraken over de onderdanigheid van de vrouw zijn, zeker in het licht van onze tijd behoorlijk kras. Ze worden volkomen rechtvaardig door het referentiekader, waarbinnen ze uitgesproken worden. Geen enkele reden voor "haantjesgedrag", maar alle aandacht voor de priesterlijke rol van de man en de dienende positie van de vrouw. Beiden mogen dienen, beiden hebben niet het laatste woord, maar spreken hun afhankelijkheid uit naar God toe. De man, verantwoordelijk tot en met voor de bescherming van zijn vrouw. Hij ondersteunt zijn vrouw in haar functioneren, want zij is de beelddrager van de Gemeente. De man is beelddrager van het hoofd, Christus. Hij doet het niet gauw goed genoeg. Alleen volmaaktheid in toewijding en opoffering is zijn norm!

Deze passages zijn dermate essentieel, dat elke culturele verklaring een devaluatie is van het mysterie dat hier door Paulus geopenbaard wordt. Het aantasten van de verhouding tussen man en vrouw en dit legitimeren door een beroep op de cultuur van die tijd, is niet een aanval op het gezin, maar richt zich op de verhouding tussen Christus en Zijn gemeente.

23. *want de man(a) is het hoofd(b) van zijn vrouw(c), evenals Christus het hoofd(b) is zijner gemeente(d); Hij is het die Zijn lichaam(e) in stand(f) houdt.*

- a. 435, aner, man, echtgenoot
- b. 2776 kephale, hoofd (hogere gezag)
- c. 1135 gune, vrouw, huisvrouw
- d. 1577 ekklesia, gemeente, vergadering,
- e. 4983 soma, lichaam

f. 4990 soter, redder, verlosser, beschermer

Christus is het hogere gezag in de gemeente, zoals de man het hogere gezag in huis is. We zien in het begrip "in stand houden", zoals hier het woord *soter* vertaald wordt, drie belangrijke aspecten van de zorg van Christus voor de gemeente:

- a. redden van de dood;
- b. verlossen uit de zonde;
- c. beschermen tegen de satan.

24. *Welnu, gelijk(a) de gemeente onderdanig(b) is aan Christus, zo ook(c) de vrouw aan haar man, in alles(d).*

- a. 5618 hospes, zoals, even als
- b. 5293 hupotasso, zich onderwerpen, onder anderen stellen
- c. 3779 houto, zo, evenals, op de zelfde manier
- d. 3956 pas, alle, in alle dingen, op alle manieren

De consequente lijn die Paulus hier trekt tussen het niveau van de relatie man-vrouw in het huwelijk en de relatie van Christus tot Zijn gemeente, stelt het huwelijk op eenzame hoogte in onze maatschappij. Er is geen enkele reden om dit verbond te minachten en af te doen als "het halen van een boterbriefje". Christendom wat het zich onderwerpen aan Christus in een leven van overgave, heiliging en toewijding niet serieus neemt, zal het met haar relaties in het dagelijks leven ook niet nauw nemen. Maar zij zal ook geen boodschap van bekering (= verandering) meer brengen.

25. *Mannen, hebt uw vrouwen lief(a), evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad(b) en Zich voor haar overgegeven(c) heeft,*

- a. 25 agape, opofferende liefde
- b. 25 agape, opofferende liefde
- c. 3860 paradidomi, geven, zich overgeven aan

Kol 3:18 en 1 Petr. 3:7 zijn de parallelteksten over de verhouding tussen de man en zijn vrouw. Het gaat hier om een opofferende liefde van de man voor zijn vrouw. Satan heeft dit beeld (bijna) perfect weten te demoniseren door de vrouw te plaatsen in de rol van sloof, waarbij de man zich gedraagt als kleine huistiran.

26. *om haar te heiligen(a), haar reinigende(b) door het waterbad(c) met het woord(d),*

- a. 37 hagiozo, heiligen, heiligmaken
- b. 2511 katharizo, reinigen, schoonmaken, zuiveren
- c. 3067 loutron, wassen, bad nemen
- d. 4487 rhema, woord, levend woord (subjectief)

Christus reinigt Zijn gemeente. Door het woord van God tot ons te nemen en toe te passen in ons bestaan (subjectief maken) gaat er een proces komen van verandering. Vele malen zal die verandering zijn als een duik in het diepe. We weten niet precies wat er gaat gebeuren, maar met God is het veilig.

27. *en zo zelf(a) de gemeente voor Zich te plaatsen(b), stralend(c), zonder vlek(d) of rimpel(e) of iets dergelijks(f), zo dat zij is heilig(g) is en onbesmet(h).*

- a. 1438 heautou, zichzelf, hen zelf
- b. 3936 paristemi, presenteren, tonen, voor zich te plaatsen
- c. 1741 endoxos, glorieus, heerlijkheid, prachtig, kostelijk
- d. 4696 spilos, vlek, tekort, fout,
- e. 4512 rhutis, rimpel

- f. 5108 toioutos, zoals deze, iets van dat soort
- g. 40 hagios, heilig
- h. 299 amomos, zonder verwijt, niet te blameren

Voor wie denkt dat de gemeente in het laatst der dagen als een nachtkaarsje uitgaat, wordt hier een perspectief getekend op wat de glorieuze presentatie zal worden van de gemeente. Een oogverblindende bruid, die de omstanders ademloos maakt. Er ontbreekt niets aan "de bruiloft van de eeuwigheid". Christus heeft Zijn Geest gezonden, om bijstand te verlenen aan de gemeente. Daardoor zien we de gemeente toenemen in aantal, maar ook in kracht en dienstbetoon.

28. *Zo zijn [ook] de mannen verplicht(a) hun vrouw lief(b) te hebben als hun eigen(c) lichaam. Wie zijn eigen vrouw liefheeft(b), heeft zichzelf(c) lief(b);*

- a. 3784 opheilo, verschuldigd, verplicht tot, gebonden aan
- b. 25 agape, opofferende liefde
- c. 1438 heautou, zichzelf, hun zelf

Paulus blijft consequent ook naar de mannen toe. Geen compromis naar de macho-cultuur van de wereld van toen. Je bent verplicht je leven op te offeren voor je vrouw. Zij is belangrijk. Wanneer hier gesproken wordt over de liefde voor zichzelf, bedoelt Paulus alleen een norm aan te geven. Hij had daarbij zeker geen beeld voor ogen van de behoeftepyramide van Maslow, zoals we die in de huidige humanistische psychologie tegenkomen. Geen focus op zelfverwerkelijking, maar het focus op opoffering. Geen individualisme, waar men zelf centraal staat, maar het volle licht op de ander. Dat de mens daarbij ook voor zich zelf zorgt is een gevolg en geen oorzaak. In het humanistische mensbeeld zien we opnieuw de pervertering van het beeld van God voor de mens, door satan.

29. *want niemand(a) haat(b) ooit zijn eigen vlees(c), maar hij voedt(d) het en koestert(e) het, zoals Christus de gemeente,*

- a. 3762 oudeis, niemand, niets, geen enkel mens
- b. 3404 miseo, haten,
- c. 4561 sarx, vlees, lichaam
- d. 1625 ektrepo, verzorgen, op doen groeien
- e. 2282 thalpo, warm houden, verzorgen, koesteren

We zien hoe Paulus het beeld verder uitwerkt. Zoals je je zelf warm houdt, verzorgt, koestert, moet je het ook de ander doen. Opnieuw niet als voorwaarde, waardoor je in staat zou zijn om die ander op eigen kracht te dienen, maar als de normering voor het handelen. Paulus maakt het handelen niet afhankelijk van hoe je je voelt of in welke situatie je bent, maar maakt opoffering tot de Goddelijke norm. Wat je voor je zelf wenst, ga dat doen aan de ander.

30. *omdat wij leden(a) zijn van Zijn lichaam(b).*

- a. 3196 melos, leden, delen van een lichaam
- b. 4983 soma, lichaam

Opmerkelijk is dat er in de griekse grondtekst in verschillende handschriften meer staat. De letterlijke tekst is: Want wij zijn leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees(gr. sarx 4561) en van Zijn beenderen (gr. osteon 3747). Het is niet duidelijk waarom dit niet letterlijk zo vertaald is. De SV is hier consequenter in dan de NBG. Wellicht is een verklaring dat Paulus hier het symbolische karakter van "het lichaam" wat meer zichtbaar wil maken door een parallel te trekken tussen Adam en Christus. Zoals Eva een deel was van Adam (geschapen uit een rib) (Gen. 2:23) zo is de gemeente voortgekomen uit Christus. We moeten betekenis geven aan het één Lichaam zijn. Het is praktisch en concreet de gedachte van het Lichaam van Christus. De beenderen geven structuur en kracht, het vlees warmte, geborgenheid en liefde. Wanneer hier een parallel getrokken wordt tussen Adam en Christus wordt nadrukkelijk bevestigd dat het denken over de verhouding man/vrouw en Christus en Zijn gemeente zoals dat hier gebeurt door Paulus over een scheppingsorde gaat en niet iets wat na de zondeval er ingekomen is.

31. *Daarom zal een man [zijn] vader(a) en [zijn] moeder(b) verlaten(c) en zijn vrouw aanhangen(d) en die twee zullen tot één(e) vlees(f) zijn.*

- a. 3962 pater, vader, stamvader
- b. 3384 meter, moeder, oorsprong
- c. 2641 kataleipo, verlaten,
- d. 4347 praoskollao, kleven, samenvoegen, verlijmd
- e. 3391 mia, een, de eerste,
- f. 4561 sarx, vlees

Gods plan met het huwelijk is niet alleen maar gezelligheid, liefde en een kanalisering van de seksualiteit. Het is een afschaduwing van het goddelijk leven van intimiteit en gemeenschap. Daarom, betekent dan ook in deze tekst dat er iets verklaard gaat worden. Het mysterie van de betekenis van het huwelijk wordt geopenbaard. Het toont ons de eeuwige plannen van God, om een bruid te scheppen voor Zijn Zoon! Willen mensen dit kunnen laten zien aan de wereld, dan moeten ze hun ouders verlaten. Dit verlaten van de ouders wordt vrij sterk uitgedrukt in de grondtekst. We mogen dit woord opvatten als: langs een plaats zeilen zonder aan te gaan, weggeroepen worden en vertrekken zonder een ander mee te (kunnen) nemen, (hoeveel huwelijken zijn niet gestrand doordat ouders zich te veel bemoeiden) of in de steek laten.

32. *Dit geheimenis(a) is groot(b) doch ik spreek met het oog(c) op Christus en [op] de gemeente.*

- a. 3466 musterion, mysterie, verborgenheid
- b. 3173 megas, groot, overtreffend, grote dingen
- c. 3004 lego, spreken, zeggen

Het is én Christus én de gemeente, waarop Paulus doelt wanneer hij spreekt over het grote geheimenis van het huwelijk. Paulus toont duidelijk in deze tekst geen vijand te zijn van het huwelijk, maar geeft de waarde hier van aan in Gods ogen.

33. *Intussen(a) ook gij, laat ieder voor zich zijn eigen vrouw zó liefhebben(b) als zichzelf en de vrouw moet ontzag(c) hebben voor haar man.*

- a. 4133 plen, maar, ondertussen, intussen
- b. 25 agape, opofferende liefde
- c. 5399 phobeo, vrezen, eer geven, bang zijn voor

Paulus kiest hele sterke bewoordingen om de ernst van het dilemma rond de onderwerping van de vrouw aan de man uit te drukken. Het begrip phobeo, herinnert aan ons begrip fobie. Toch is die angst-gedachte niet juist. Het accent moet liggen binnen de relatie man-vrouw op het feit dat de vrouw de man eer geeft. Zij bevestigt hem daarmee in zijn functioneren. Wanneer een man thuis een gerespecteerde plaats inneemt, zal daar een wederkerigheid ontstaan naar de vrouw toe. De uitdaging is er dan voor de man om zo te leven dat respect en ontzag logisch zijn.

Verwerking

Stel u zelf onderstaande vragen:

1. Welke opdrachten geeft Paulus in hoofdstuk 5 aan de gelovige? Schrijf ze op en lees ze u zelf eens voor!
2. Welke van deze opdrachten kunt u gemakkelijk gehoorzamen? Aan welke is het het gemakkelijkst om ongehoorzaam te zijn?
3. Wanneer we kijken naar de opdrachten die Paulus geeft is belangrijk waar succesvolle gehoorzaamheid begint: Is dit in onze gedachten, onze gewoonten of in onze woorden?
4. Welke waarheid van alles wat u leest in dit hoofdstuk geeft u de meeste vreugde, vanwege de

persoonlijke betekenis voor uzelf?

5. Kijk naar het beeld wat Paulus geeft van Christus en de gemeente in de verzen 24-32. Kijk ook naar de volgende tekstgedeelten en integreer deze gedachten met elkaar: Matth. 9:15, Joh. 3:29, 1 Cor. 6:15, 2 Cor. 11:2 en Openb. 19:7-9 en 21:2.